

-ARAŞTIRMA MAKALESİ-

SOSYAL SERMAYE ve EĞİTİM: OKULLARDA SOSYAL SERMAYENİN ÖNEMİ*

Nuran AKILLI¹

Müdür Yardımcısı

Hakimiyet-i Milliye İlkokulu

E-mail: nuranturkoglu@hotmail.com

ORCID ID: 0009-0007-2258-0084

Asiye Alise BAŞER

Müdür Yardımcısı

Hakimiyet-i Milliye Anaokulu

E-mail: alise1905@gmail.com

ORCID ID: 0009-0005-9778-3738

Zübeyde DİLEK

Müdür Yardımcısı

Yavuz Sultan Selim Ortaokulu

E-mail: sibeldilek02@hotmail.com

ORCID ID: 0009-0001-4016-2616

Yılmaz AKILLI

Öğretmen

Necatibey İlkokulu

E-mail: yilmazakillitr@hotmail.com

ORCID ID: 0009-0007-7211-7397

---

* Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ **Sorumlu Yazar:** nuranturkoglu@hotmail.com

Atıf (APA): Akıllı, N., Başer, A. A., Dilek, Z. & Akıllı, Y., (2024), Sosyal Sermaye ve Eğitim: Okullarda Sosyal Sermayenin Önemi, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 16 (1): 58-68.

Öz

Günümüz toplumlarında, sosyal iletişim ağlarının ve sosyal sermayenin sağlıklı olarak kullanıldığı, takip edildiği ve değiştirilmeleri ile ilgili önemli faktörler arasında yer almaktadır. Sosyal sermaye, güven, dayanışma, işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma gibi unsurları içeren insan ilişkileri ağının bir parçasıdır. Bu bağlamda, eğitim sistemlerinde sosyal sermayenin davranışında kritik bir rol bulunmaktadır. Eğitim listesi, rekabetçi insan gücü üretimi, sosyal kalkınmaya katkı sağlama ve kültürel sürekliliği destekleme stratejisini üstlenirken, aynı zamanda sosyal sermayenin oluşumuna da katkı sağlar. Eğitim, sosyal gelişmeleri kurma ve sürdürme becerilerini geliştirerek, güçlü sosyal sermaye ağları oluşturmalarına yardımcı olur. Bu durum, toplumların güçlerini artırır, ekonomik kalkınmayı destekler ve sosyal adaleti güçlendirir. Sosyal sermaye ve eğitim arasındaki ilişki, toplumların daha adil, sağlam ve sürdürülebilir bir yapısının doğru ilerlemesine katkı sağlar. Bu nedenle eğitimde kalite ve erişimin sağlanmasıyla birlikte sosyal sermayenin güçlendirilmesi, toplumların daha sağlıklı bir şekilde işlenmesine ve ilerlemesine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sermaye, Eğitim, Okul

Alan Tanımı: Eğitim Bilimleri

SOCIAL CAPITAL AND EDUCATION: THE IMPORTANCE OF SOCIAL CAPITAL IN SCHOOLS

Abstract

In today's societies, the healthy utilization, monitoring and modification of social communication networks and social capital are among the important factors. Social capital is a part of the network of human relations that includes elements such as trust, solidarity, cooperation and mutual assistance. In this context, education systems have a critical role in the behavior of social capital. While the education list undertakes the strategy of producing competitive manpower, contributing to social development and supporting cultural continuity, it also contributes to the formation of social capital. Education helps build strong networks of social capital by developing the skills to establish and maintain social developments. This increases the power of societies, promotes economic development and strengthens social justice. The relationship between social capital and education contributes to a more equitable, robust and sustainable structure of societies. Therefore,

strengthening social capital, along with ensuring quality and access to education, allows societies to function and progress in a healthier way.

Key Words: *Social Capital, Education, School*

JEL Codes: *I00, I2*

1. GİRİŞ

Sosyal iletişim ağlarının, toplumun sağlıklı işleyişi için temel bir öneme sahip olması, sosyal sermaye kavramının merkezi bir ögesini oluşturur. Bu ağlar, bireylerin ve grupların etkinliğini etkileyen önemli mekanizmalardır. Günümüz toplumu, genellikle göz ardı ettiği veya küçümsediği ilişkilerin, aslında geleneksel değerlerin modern dünyadaki yansımalarını yeniden keşfetme fırsatı olarak görülebilir. Kurumlar ve organizasyonlar, temel amacı doğrultusunda toplumun sürdürülebilirliğini sağlamaya çalışırken sosyal sermayenin rolünü göz önünde bulundururlar. Eğitim kurumları da fiziksel, insan kaynakları ve sosyal sermaye boyutlarıyla bağlantılı olarak, nitelikli insan gücü yetiştirme, sosyal kalkınmaya katkı sağlama ve kültürel devamlılığı sağlama misyonuna sahiptirler. Eğitim kurumları, yoğun sosyal süreçler ve insan ilişkileri içerdikleri için sosyal sermaye ile yakından ilişkilendirilirler. Bu sebeple, güven, normlar ve yönetici-öğretmen-aile-öğrenci ilişkileri eğitim kurumları için hayati öneme sahiptir. Ayrıca, eğitsel marjinalleşme veya diğer sermaye türlerindeki eksiklikler durumunda, sosyal sermaye bu boşluğu doldurabilir. Yüksek sosyal sermaye seviyesine sahip eğitim kurumları, demokratik bir çalışma ortamı ve akademik başarı ile ilişkilendirilebilir (Dağ, 2014: 3-5).

2. GENEL OLARAK SOSYAL SERMAYE

Sosyal sermaye insanlar arasındaki ilişkilerin kalitesi ve bu ilişkilerin getirdiği faydalardan oluşan bir kavramdır. Temelde, sosyal sermaye toplumun içindeki bireyler arasındaki güven, dayanışma, işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma gibi unsurları içerir. Bu unsurlar, insanların birbirleriyle etkileşim kurma biçimleri, paylaşılan normlar ve değerler, aidiyet hissi ve toplumsal bağlar gibi çeşitli faktörlerle ilişkilidir. Sosyal sermaye kültürel, ekonomik ve sosyal olarak belirli gruplara ayrılmakla birlikte son zamanlarda popüler olan ve kökü oldukça eskilere uzanan bir kavramdır. Sosyal sermaye kavramına göre bir bireyin tanıdığı insan sayısının artmasıyla, sosyal ağı genişleyeceği ve dolayısıyla kaynaklara daha kolay erişebileceği fikrini öne sürmektedir (Ekinci & Karakuş, 2011: 531-533).

Sosyal sermaye toplumsal yaşamda bireyler arasındaki ağlar ve bağlar, birlik, beraberlik, dayanışma, yardımlaşma, sevgi, saygı, güven, ahlaki değerler, erdem ve

benzeri pozitif alışkanlıkları, sosyal normları, inançları ve değerleri, iyi bir toplumun inşası için gerekli formel ve informal kurallar ve kurumlar gibi unsurların tamamını ifade eden bir kavramdır (Aktan & Yay, 2019: 11). Sosyal sermaye, en öz haliyle; sosyal işbirliğini sağlayan ve asli sosyal ilişkileri destekleyen ortak normlar ve değerler olarak tanımlanmaktadır (Yay, 2019: 278).

Sosyal sermaye, mikro, mezzo ve makro düzeyde olmak üzere toplamda üç başlıkta ele alınabilmektedir. Mikro sosyal sermaye, bireylerin veya küçük grupların birbirleriyle olan sosyal ilişkileri, ağları ve kaynaklarıdır. Örneğin, aile içi ilişkiler, arkadaş grupları veya komşuluk ilişkileri mikro sosyal sermayeye örnektir. Bu düzeydeki sosyal sermaye, bireyler arasında güven, dayanışma, destek ve bilgi alışverişi gibi etkileşimleri içerir. Mezzo sosyal sermaye, orta ölçekli topluluklar veya kurumlar arasındaki sosyal ilişkileri ve kaynakları ifade eder. Örneğin, sivil toplum kuruluşları (STK'lar), mahalle toplulukları, iş yerindeki ekip çalışmaları mezzo sosyal sermaye kapsamına girer. Bu düzeydeki sosyal sermaye, gruplar arası işbirliği, bilgi paylaşımı, kaynak mobilizasyonu ve ortak çıkarlar için çalışma gibi etkileşimleri içerir. Makro sosyal sermaye, daha geniş toplumsal yapılar, kurumlar ve sosyal politikalar arasındaki sosyal ilişkileri ve kaynakları ifade eder. Örneğin, ulusal düzeyde hükümet politikaları, toplumsal normlar, kültürel değerler ve genel toplumsal yapılar makro sosyal sermayeyi oluşturur. Bu düzeydeki sosyal sermaye, toplumun genel refahı, sosyal eşitlik, adalet, güvenlik ve katılımcılık gibi konuları kapsar. Bu üç düzeydeki sosyal sermaye kavramları, sosyal bilimlerde toplumun farklı ölçeklerindeki sosyal ilişkileri, yapıları ve kaynakları anlamak için kullanılır (Bostancı & Doğan, 2017: 316-319).

Mikro, mezzo ve makro sosyal sermaye kavramları, sosyal sermayenin nasıl örgütlendiği, nasıl etkileşimde bulunduğu ve toplumsal düzeydeki etkilerini anlamada önemli birer araçtır. Sosyal sermayenin sosyal bağlar ve ağlar, karşılıklı güven ve normlar, işbirliği ve yardımlaşma olmak üzere toplamda üç bileşeni bulunmaktadır. Sosyal bağlar ve ağlar, İnsanlar arasındaki sosyal ilişkiler, bağlar ve ağlar sosyal sermayenin temel bileşenlerindedir. Bu bağlar, aile içi ilişkilerden, arkadaş gruplarına, komşuluk ilişkilerine, iş arkadaşlarına kadar çeşitli düzeylerde olabilir. Güçlü sosyal bağlar, bireyler arasında güven, dayanışma, yardımlaşma ve bilgi paylaşımını sağlar. Bu bağlar genellikle yakınlık, sıklık ve duygusal bağlılık gibi faktörlere dayanır. Karşılıklı güven ve normlar, Sosyal sermayenin bir diğer önemli bileşeni karşılıklı güvendir. Bireyler arasındaki güven, işbirliği ve ortak çıkarları destekler. Aynı zamanda ortak kabul edilen normlar da sosyal sermayenin bir parçasıdır. Bu normlar, toplumun belirli bir bölümünde kabul görmüş davranış

biçimlerini ve değerleri ifade eder. Örneğin, yardımlaşma, dürüstlük, adalet ve paylaşım gibi normlar sosyal sermayeyi güçlendirir (Günkör, 2016: 21-23).

İşbirliği ve yardımlaşma, insanların birbirlerinden sağladığı kaynaklar ve destektir. Bu kaynaklar geniş bir yelpazede olabilir, örneğin bilgi, finansal kaynaklar, duygusal destek, iş fırsatları gibi. Sosyal sermaye sayesinde bireyler ve gruplar, bu kaynaklara daha kolay erişebilir ve kullanabilirler. Güçlü sosyal ağlar ve bağlar, insanların kaynakları paylaşmalarını ve karşılıklı olarak destek olmalarını sağlar.

3. SOSYAL SERMAYE VE EĞİTİM: TOPLUMUN TEMEL GÜCÜ

Sosyal sermaye ve eğitim, modern toplumların güçlü ve sağlam temelleridir. Bu iki kavram, toplumların gelişiminde ve refahında kritik bir rol oynar. Güçlü sosyal sermaye yapısı, toplum içinde güven, dayanışma, işbirliği ve iletişim gibi unsurları barındırırken, etkili bir eğitim sistemi ise bireylerin bilgi, beceri ve anlayış düzeyini artırarak topluma katkı sağlar. Sosyal sermaye, insanlar arasındaki güvenin ve dayanışmanın birikimidir. Güçlü bir sosyal sermaye yapısı, toplumun kriz durumlarında dayanışma içinde olmasını sağlar ve çözüm odaklılığını artırır. İnsanlar arasındaki güven, toplumun istikrarını sağlayan temel bir unsurdur. İşbirliği ise farklı grupların bir araya gelerek ortak hedeflere ulaşmalarını sağlar. Bu işbirliği kültürü, toplumun büyümesine ve gelişmesine katkıda bulunur. İletişim ise bireyler arasında bilgi ve fikir alışverişini sağlar, toplumun bilgi birikimini artırır. Dayanışma ise toplumun kriz durumlarında birlikte hareket etme yeteneğini ifade eder. Eğitim ise bireylerin bilgi ve beceri düzeyini artırarak topluma katkı sağlar (Köybaşı & Uğurlu & Güner, 2017: 102-107).

Eğitim, insanların içlerindeki yetenekleri açığa çıkaran, geliştiren ve gelecek için hazırlayan bir süreçtir. Bu süreçte, bilgi ve deneyimler aktarılır ve bireylerin kişilik ve kimliklerini oluşturmalarına yardımcı olur. Eğitimin temel amacı, toplumsal değişimlere uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmektir. Eğitim alan bireyler, genellikle daha yüksek seviyede bilgi ve beceriye sahip olurlar ve toplumsal sorunları çözmek için daha etkili yöntemler geliştirebilirler. Eğitimin yanı sıra, sivil toplum kuruluşları da toplumsal gelişime ve sosyal sermayenin artmasına katkıda bulunur. Bu kuruluşlar, çeşitli faaliyetlerle toplumu şekillendirir ve geliştirirler. Bu nedenle, eğitim ve sivil toplum kuruluşları, sosyal sermayenin yükselmesine önemli katkı sağlayan unsurlardır (Çakır, 2019: 1-3).

Nitelikli bir eğitim sistemi, bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olur ve toplumsal hareketlilik için önemli bir araçtır. Eğitim, aynı zamanda toplumsal eşitlik ve adalet için de kritik bir rol oynar. Eğitim imkanlarına erişimin genişletilmesi, toplumun daha adil bir yapıya kavuşmasına katkı sağlar.

Sosyal sermaye ve eğitim arasındaki ilişki derin ve karşılıklıdır. Güçlü bir sosyal sermaye yapısı, eğitim sisteminin daha etkili çalışmasını sağlar. Çünkü güven ortamı, öğrenme süreçlerini destekler ve işbirliği ile iletişimi teşvik eder. Diğer yandan, nitelikli bir eğitim sistemi de sosyal sermayeyi artırır. Eğitimli bireyler, daha fazla işbirliği içinde olma eğilimindedirler ve toplumsal sorunlara çözüm bulmada aktif rol alırlar. Sonuç olarak, sosyal sermaye ve eğitim toplumun gücünü oluşturan temellerdir. Güçlü bir sosyal sermaye yapısı, toplumu bir arada tutar ve kriz durumlarında dayanışmayı artırır. İyi bir eğitim sistemi ise toplumun bilgi birikimini artırır ve bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlar (Akyürek, & Çelik, 2020: 623-626). Bu nedenle, sosyal sermaye ve eğitim alanlarına yapılan yatırımlar, toplumların uzun vadeli başarısı ve refahı için hayati öneme sahiptir. Sosyal sermaye ve eğitim, modern toplumların temel taşlarıdır. Bu iki kavram arasındaki derin ilişki, toplumların istikrarı, refahı ve gelişimi için kritik bir rol oynar. Sosyal sermaye, güven, dayanışma, işbirliği ve iletişim gibi sosyal ilişkilerin birikimidir. Eğitim ise bireylerin bilgi, beceri ve anlayış düzeyini temsil eder.

Sosyal sermaye, toplum içindeki sosyal ilişkilerin niteliğini yansıtır. Güven, insanların birbirlerine ve kurumlara olan inanç ve güven duygusunu ifade eder. İşbirliği, ortak hedeflere ulaşmak için bir araya gelme ve birlikte çalışma yeteneğidir. İletişim, fikir alışverişi ve bilgi paylaşımı yoluyla toplumsal bilgi birikimini artırır. Dayanışma ise kriz durumlarında toplumun bir arada hareket etme kapasitesini gösterir. Tüm bu unsurlar, sosyal sermayenin güçlenmesine katkı sağlar. Eğitim, bireylerin bilgi ve beceri düzeyini artırarak topluma katkıda bulunmasını sağlar. Nitelikli bir eğitim sistemi, bireylerin yeteneklerini geliştirir ve toplumsal açıdan daha donanımlı bireyler yetiştirilmesine yardımcı olur. Eğitim aynı zamanda toplumsal hareketlilik ve eşitlik için de kritik bir araçtır. Eğitim imkanlarına erişimin genişletilmesi, toplumun daha adil ve eşitlikçi bir yapıya kavuşmasına katkı sağlar (Akyürek, 2019: 27-33). Sosyal sermaye ve eğitim arasındaki ilişki, karşılıklı etkileşim ve güçlendirme üzerine kuruludur. Güçlü bir sosyal sermaye yapısı, eğitim sisteminin daha verimli ve etkili çalışmasını sağlar. Güven ortamı, öğrenme süreçlerini destekler ve işbirliği ile iletişimi teşvik eder. Diğer yandan, nitelikli bir eğitim sistemi de sosyal sermayeyi artırır. Eğitimli bireyler, daha fazla işbirliği içinde olma eğilimindedirler ve toplumsal sorunlara çözüm bulmada aktif rol alırlar.

4. OKULLARDA SOSYAL SERMAYENİN ÖNEMİ

Sosyal sermayenin oluşumunda kurumların içinde güvene dayalı ilişkilerin önemi çok büyüktür; sosyal sermayeyi biçimlendiren ilişkiler, işbirliği ve karşılıklı

yükümlülükler, belli bir güven düzeyi olmadan var olamayacaklardır. Öte yandan kurumlarda sosyal sermaye yaratabilmek için öncelikle güven içeren ilişkilerin doğması ve yaşaması gerekmektedir (Yay & Şataf, 2018: 7). Dolayısıyla da kurumlarda yaratılan sosyal sermaye ise iktisadi, sosyal, siyasi vb. her alanda olumlu gelişmelerin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Okullarda sosyal sermaye, öğrencilerin yaşam boyu süren ve onların kişisel gelişimini, toplumsal uyumlarını ve gelecekleri üzerinde derin etkileri olan birçok fırsatı beraberinde getirir. Bu süreç, öğrencilerin sadece akademik bilgi ve beceriler kazanmasını değil, aynı zamanda sosyal becerilerini de geliştirmelerini sağlar. İşte bu nedenlerle okullarda sosyal sermayenin önemi büyüktür. Okullar, öğrencilere iletişim becerilerini geliştirme fırsatı sunarlar. Sınıf içi etkileşimler, grup çalışmaları, sunumlar ve tartışmalar, öğrencilerin kendilerini ifade etme, başkalarını dinleme ve fikirlerini etkili bir şekilde iletebilme becerilerini geliştirir. Bu beceriler, öğrencilerin iş hayatında ve sosyal ilişkilerinde başarılı olmalarına yardımcı olur. Bir diğer önemli nokta ise empati ve işbirliği yeteneklerinin okullarda geliştirilmesidir. Öğrenciler, projelerde birlikte çalışarak empati kurma, başkalarını anlama ve takım ruhuyla hareket etme becerilerini geliştirirler. Bu da onların problem çözme yeteneklerini artırır ve çeşitli zorluklarla başa çıkma becerilerini güçlendirir (Akyürek, 2019: 55-58).

Okullar, aynı zamanda çeşitlilik ve kültürel farkındalık açısından da önemlidir. Farklı kültürlerden, inançlardan ve geçmişlerden gelen öğrencilerin bir araya gelmesi, öğrencilerin hoşgörü, saygı ve kültürel çeşitlilik konusunda bilinçlenmelerini sağlar. Bu da toplumsal uyum ve barış açısından son derece önemlidir. Sosyal sermayenin bir diğer yönü de destek ve dayanışma ağlarıdır. Okullar, öğrencilere akademik destek, rehberlik hizmetleri ve duygusal dayanışma sağlarlar. Öğrenciler, bu destek ağları sayesinde başarılarını artırır, sorunlarla daha etkin bir şekilde başa çıkar ve güven duygularını geliştirirler. Son olarak, okullarda sosyal sermaye oluşturulması liderlik ve sorumluluk duygusunu da besler. Öğrenci kulüpleri, öğrenci konseyleri ve benzeri aktiviteler, öğrencilere liderlik fırsatları sunar ve onları sorumluluk alma, karar verme ve toplulukları için aktif rol oynama konusunda teşvik eder. Tüm bu nedenlerle, okullarda sosyal sermayenin oluşturulması ve desteklenmesi son derece önemlidir. Bu süreç, öğrencilerin akademik başarılarıyla birlikte sosyal ve duygusal açıdan da güçlenmelerini sağlar ve onları başarılı, bilinçli ve topluma katkı sağlayan bireyler haline getirir (Töremen, 2002: 561-564).

İlkokul, çocukların ilk kez toplumsal ilişkilere girdiği ve sosyal becerilerini kazanmaya başladığı bir dönemdir. Okul, çocukların empati kurma, işbirliği yapma,

sorun çözüme ve iletişim becerilerini geliştirebileceği bir ortamdır. Öğretmenlerin rehberliği ve okulun sosyal etkinlikleri, çocukların sosyal sermayelerini oluşturmalarına katkı sağlar.

Ortaokul dönemi, gençlerin sosyal ilişkilerde daha karmaşık beceriler kazandığı bir zamandır. Okullarda öğrenci toplulukları, sosyal sermayenin gelişiminde önemli bir rol oynar. Bu topluluklar, öğrencilere liderlik, takım çalışması, sorumluluk alma ve çeşitli yetenekleri keşfetme fırsatı sunar. Öğrenci toplulukları, aynı zamanda farklı kültürel ve sosyal gruplar arasında anlayışı artırır ve toplumsal çeşitliliği destekler.

Lise dönemi, gençlerin kişisel kimliklerini buldukları ve daha derin sosyal ilişkilere girdikleri bir zamandır. Okullar, lisans öğrencilerine sosyal sermayelerini genişletme fırsatı sunar. Öğrenciler, okul içi ve okul dışı etkinliklerde bulunarak liderlik deneyimi kazanır, toplumsal sorunlara duyarlılık geliştirir ve çeşitli sosyal gruplarla etkileşimde bulunur. Ayrıca, lise dönemi gençlerin kariyer hedeflerini belirleme ve bu hedeflere ulaşma sürecinde de önemli bir dönemdir.

Üniversite, gençlerin sosyal sermayelerini daha da genişlettiği bir platformdur. Üniversiteler, öğrencilere akademik bilgi ve becerilerin yanı sıra sosyal ve kültürel deneyimler kazandırır. Kampüs içi etkinlikler, öğrenci grupları, staj ve gönüllülük faaliyetleri gibi aktiviteler, öğrencilerin liderlik, iletişim, işbirliği ve kültürel çeşitlilik gibi sosyal sermaye unsurlarını geliştirmelerine olanak tanır. Ayrıca, üniversiteler gençlerin iş ve kariyer fırsatlarına erişimini artırarak sosyal sermayelerini daha da güçlendirir.

Okullar, sosyal sermayenin gelişiminde kritik bir rol oynarlar. İlkokuldan üniversiteye kadar olan eğitim süreci, öğrencilere sosyal beceriler kazandırır ve toplumsal ilişkilerde güçlü temeller oluşturur. Öğrencilerin sosyal sermayelerini geliştirmeleri, onların daha başarılı, daha mutlu ve daha sağlam toplum üyeleri olmalarını sağlar.

Ekleme gerekirse, okul sosyal hizmeti, okulda sosyal sorunların çözümü için yapılan çalışmalardır ve bu çalışmaları yürüten birime sosyal servis adı verilir. Sosyal servislerde, okul sosyal hizmet uzmanları birey ve sistem odaklı müdahaleler yaparlar. Örneğin, öğrencilerin davranış problemleriyle ilgili sistem odaklı müdahalelerde, öğrencinin sosyal ağı etkin rol oynar; yani aile ya da arkadaş çevresi gibi. Bu nedenle sosyal sermaye, okul sosyal hizmet uzmanlarının bu müdahalelerinde önemli bir faktördür. Her ebeveyn, çocuğunun başarılı olmasını ve toplumda önemli bir yere gelmesini ister. Ancak bu hedefe ulaşma süreci her aile için farklıdır. Eğitimli ve meslek sahibi olan aileler genellikle çocuklarına daha fazla destek olabilirler. Bu bağlamda sosyal sermaye, bireyin toplumda başarılı

olması ve eğitim sürecinde ilerlemesi için önemli bir kaynaktır, çünkü insan ilişkileri, ekonomik durumu ve eğitim planları bu süreçte belirleyici rol oynar (Özdemir & Günkör, 2017: 75-76).

5. SONUÇ

Sosyal sermaye ve eğitim arasındaki ilişki oldukça önemlidir ve her iki kavram da toplumsal gelişme ve refah için önemli birer bileşendir. Eğitim, sosyal sermayenin hem kaynağı hem de sonucu olarak görülebilir; çünkü eğitim, bireylerin sosyal sermaye birikimine ve toplumun sosyal yapısına doğrudan etki eder.

Sosyal sermayenin varlığı, estetik, sevgi, saygı, anlayış ve güven gibi temel kavramların eksikliği durumunda verimsizliğin ve tükenmişliğin önüne geçer. Bu nedenle, örgütlerin sosyal sermayeye sahip olmaları kaçınılmazdır. Sosyal sermaye, özellikle komşuluklar, topluluklar ve okullardaki iş birliğinin geliştirilmesinde kritik bir rol oynar. Eğitim örgütlerinin sahip oldukları sosyal sermaye, insan kaynaklarından daha iyi sonuçlar alınmasına yardımcı olur. Bireyin sosyalleşmesinde önemli bir kurum olan eğitim kurumunun, sosyal sermaye kavramıyla olan ilişkisi, değerlendirilmeye değer bir alan sunar.

Sosyal sermaye ve eğitim, toplumun temel gücünü oluştururlar. Güçlü bir sosyal sermaye yapısı, toplumu bir arada tutar ve kriz durumlarında dayanışmayı artırır. İyi bir eğitim sistemi ise toplumun bilgi birikimini artırır ve bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlar. Bu nedenle, sosyal sermaye ve eğitim alanlarına yapılan yatırımlar, toplumların uzun vadeli başarısı ve refahı için kritik öneme sahiptir. Sonuç olarak, sosyal sermaye ve eğitim birbirini güçlendirir ve toplumun gelişiminde temel bir rol oynarlar. Güçlü sosyal sermaye yapısı ve etkili bir eğitim sistemi, toplumların daha adil, daha güvenilir ve daha başarılı olmalarını sağlar. Bu nedenle, sosyal sermaye ve eğitim alanlarına yapılan yatırımların önemi büyüktür ve toplumların uzun vadeli başarısı için stratejik bir öneme sahiptir.

YAZARLARIN BEYANI

Katkı Oranı Beyanı: Yazarlar çalışmaya ortak katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

- Aktan, C. C. & Yay, S. (2019). Kurumsal Sosyal Sermaye. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akyürek, M. İ. (2019). Okullarda Sosyal Sermaye ve Örgüt Sağlığı İlişkisi. Doktora Tezi.
- Akyürek, M. İ. & Çelik, S. (2020). Okullarda Sosyal Sermaye ve Örgüt Sağlığı İlişkisi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 40 (2): 621-663.
- Çakır, C. (2019). Sosyal Sermaye Olarak Eğitim ve Sivil Toplum Kuruluşları: 1980 Sonrası Türkiye’de Sivil Toplum Kuruluşlarının Milli Eğitim Politikalarına Etkileri. Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi, 11 (1): 1-17.
- Dağ, A. (2018). Sosyal Sermaye ve Okul Sosyal Hizmeti Eğitim Başarısının Sosyal Belirleyicileri, Adıyaman: İksad Yayınevi.
- Doğan, Ö. & Bozkurt Bostancı, A. (2017). Okulların Sosyal Sermaye Düzeyleri ile Öğretmenlerin Psikolojik Sözleşmeleri Arasındaki İlişki. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10: 313-334.
- Ekinci, A. & Karakuş, M. (2011). Okul Müdürlerinin Sosyal Sermaye Liderliği Davranışlarının Öğretmenler Arasındaki Sosyal Sermaye Düzeyine Etkisi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 4 (4): 527-553.
- Gümkör, C. (2016). Öğretim Elemanlarının Sosyal Sermaye ve Eğitim Ortamına İlişkin Algıları: Gazi Eğitim Fakültesi Örneği. Doktora Tezi.
- Gümkör, C. & Özdemir, M. Ç. (2017). Sosyal Sermaye ve Eğitim İlişkisi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 15 (1): 70-90.
- Köybaşı, F. Ugurlu, C. T. & Güner, A. G. (2017). Okulların Sahip Oldukları Sosyal Sermayeye İlişkin Öğretmen Görüşleri. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14 (1): 102-122.
- Töremen, F. (2002). Okullarda Sosyal Sermaye: Kavramsal Bir Çözümleme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 32 (32): 556-573.
- Yay, S. (2019). Mali Kurumlara Güven ve Sosyal Sermaye İlişkisinin Yapısal Eşitlik Modeli ile Analizi. Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi. 7 (19): 276-293.

Yay, S. ve Şataf, C. (2019). Yeni Kurumsal İktisat Perspektifinden Sosyal Sermaye. Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2 (1): 1-11.